

SLUTRAPPORT FÖRPROJEKTERING

Projektnamn: Kompetensförsörjning för Musik- och kulturskolor i Mellersta Norrland 15/1 – 15/7 2011

Projektnummer: 2010-3070053

Sammanfattning

Projektidé

Problemområden för musik- och kulturskolorna:

* Nya krav

Nya krav ställs på Musik- och kulturskolornas verksamheter. Detta medför ett stort behov av utvecklingsarbete och nytt lärande. Musik- och kulturskolorna förväntas att utöver ordinarie verksamhet i högre grad vara en resurs för kommunernas skolor samt vara ett nav i ortens kulturliv samt en resurs i förändrings- och profileringsarbete i kommunen som helhet.

* Ej statligt uppdrag

Musik- och kulturskolorna är idag ingen obligatorisk verksamhet för kommunerna och omfattas inte av statligt finansierad kompetenshöjning som t ex Lärarlyftet. Detta innebär att de ofta är utsatta för hot om minskade ramar/nedläggning när det sparas i den kommunala budgeten. Pedagogerna inom Musik- och kulturskolorna får heller inte samma möjlighet till kompetenshöjning som andra lärargrupper.

* Tillgänglighet

Köerna växer till de mest efterfrågade ämnena. Samtidigt finns önskemål/krav från politiskt håll om att ett ökat antal elever ska kunna ta del av Musik- och kulturskolornas utbildning. Detta kräver nya former för undervisning och lärande. Även det ökade samarbete med för-, grund-, gymnasie- och särskolan samt Svenska för invandrare SFI och Svenska som andra språk SVA kräver ökade kunskaper om hur vi bäst svarar upp mot deras behov.

* Kompetensförsörjning

Förprojektet ska kartlägga kompetenshöjningsbehovet hos både pedagoger och ledare. Detta för att, genom en ökad kompetens, öka möjligheterna för personalen att behålla sitt arbete och/eller stå starkare på arbetsmarknaden vid ev arbetslöshet.

* Tillgänglighet och jämställdhet

Tillgänglighet och jämställdhet ska särskilt undersökas och kompetenshöjningsbehovet i dessa frågor kartläggas. Projektet i sig ska också genomföras på ett tillgängligt och jämställt sätt.

Mål:

- Definiera behovet av kompetensutveckling hos ledare och pedagoger, totalt 245 personer i 15 Musik- och kulturskolor i Jämtlands och Västernorrlands län
- Främja likabehandling, tillgänglighet, integration, motverka diskriminering, arbeta för ökad jämställdhet
- Göra en omvärldsanalys samt diskutera nuläge och behov av åtgärder
- Formulera och prioritera åtgärder
- Planera genomförandeprojekt

Framsteg

Vi har skaffat oss kunskap om nuläget i Musik- och kulturskolorna. Vi har inventerat kompetens- och utvecklingsbehovet hos ledare och personal. Fokus har legat på en breddad kompetens för att öka möjligheterna att behålla sitt arbete och/eller stå starkare på arbetsmarknaden vid ev arbetslöshet.

Resultat av kartläggningen visar behov av kompetensutveckling inom följande områden.

- Nya tekniker
- Ämnesfortbildning/-fördjupning/genrebredd även specialområden
- Förskola/yngre barn/skola
- Nätverk
- Ledarskap – pedagogik – metodik
- Tillgänglighet och funktionshinder
- Jämställdhet
- Hälsa

Resultatet av jämställdhetskartläggningen visar en jämställd personalgrupp.

Vi använde oss av 3R metoden

Däremot konstaterar vi att elevernas instrumental är skevt i vissa fall, vilket bara bekräftar det vi redan visste.

Tillgänglighetskartläggningen visar ett stort behov av ökade kunskaper vad gäller anpassning av lokaler och utrustning samt om olika former av funktionsnedsättningar.

Med större kunskap om funktionsnedsättningar kan vi möta fler elever med undervisning som passar dem.

Genom utbildningar i jämställdhet och tillgänglighet har medvetenheten ökat särskilt vad gäller tillgänglighet.

Lärande samtal ute på skolorna har resulterat i förändringar av informationsmaterial, anmälningsblanketter samt val av undervisnings- och konsertlokaler.

Personal med erfarenhet av funktionsnedsättningar har på olika sätt delgett sitt arbetslag sina kunskaper och tipsat om bra arbetsmetoder och bemötande.

Behovet av att möta elever med annan etnisk bakgrund har också diskuterats, kunskap och undervisningsmodeller behövs.

Förståelse om vikten av att kunna bemöta alla elever efter vars och ens behov har ökat.

Involverade

Samtliga 15 musik- och kulturskolor i Jämtlands och Västernorrlands län med 245 anställda inkl. ledare har deltagit i detta förprojekt

Vi har haft mycket hjälp och stöd av extern kompetens och vill nämna dem nedan:

Handläggare ESF : Camilla Aronsson

Processtödjare ESF: Barbro Lindgren,, Tillgänglighet Dan Humble, Jämställdhet
Lars Sundström ,SPel

Andra ESF-projekt: Malin Berqvist och Line Uski Torpe, Åre; Mari Persson, Sundsvall;
Hans Skoglund PUFFIMOK

Sundsvalls kommun: Ulrika Nordlander, upphandlingsenheten

Sveriges Musik- och kulturskoleråd, SMoK: Dag Krafft och Håkan Sandh

EU-projekt skolområdet Hasse Ekman, Sundsvall

Arbetsätt/metoder

Förutom kartläggningar, swot-analys, 3R så har det skett en hel del möten med styrgrupp och projektledare och projektadministratör.

Det har varit dels fysiska möten där man träffats för att ta beslut och arbeta fram material och göra analyser. Detta har skett ca 1-2 gång i månaden för projektledaren och projektadministratören. 4 endagars-träffar under projektiden för styrgruppen samt 2 stycken 2-dagarsträffar för alla 15 musik- och kulturskoleledarna.

Det har varit mycket korrespondens via e-post och även hel del kontakt via telefon. Projektledaren och projektadministratören har haft regelbunden kontakt varje vecka.

Förprojekteringens resultat

Fokus

- Kartläggning av kompetensbehov hos ledare och personal med fokus på en breddad kompetens för att öka möjligheterna att behålla sitt arbete och/eller stå starkare på arbetsmarknaden vid ev arbetslöshet
- Information/utbildning om tillgänglighet och jämställdhet
- Kartläggning av läget vad gäller tillgänglighet och jämställdhet

Förbättrade möjligheter för genomförandeprojekt

Kartläggningar och lärande samtal visar på de områden där kompetensutveckling behövs för att säkerställa individens förutsättningar för att behålla sin anställning och/eller vid eventuell arbetslöshet vara attraktiv på arbetsmarknaden.

Resultat av kartläggningen visar behov av kompetensutveckling inom följande områden.

Nya tekniker

Exempel: Alltifrån hur vi kan använda mobiltelefonens alla möjligheter till notskrivning i programmet Finale

Ämnesfortbildning/-fördjupning/genrebredd även specialområden

Exempel: Tredimensionell bild, berättardidaktik, ensembleledning, processdrama, Dansakrobatik, cirkus, musik och rörelse

Förskola/yngre barn/skola

Exempel: Mattedans, klassmusik, estetiska lärprocesser

Nätverk

Exempel: Kontakter vid gemensamma konferenser, studiebesök, observationer

Ledarskap – pedagogik – metodik

Exempel: Coachande ledarskap, ämnesdidaktik - det nyaste inom forskningen, interaktiva arbetsätt

Tillgänglighet och funktionshinder

Exempel: Musikterapi, teckensång, distansundervisning

Jämställdhet

Exempel: Från dokument till handling. En interaktiv teater kring mångfalds- och jämställdhetsintegrering.

Hälsa

Exempel: Ledarna kommer att arbeta hälsofrämjande och stressförebyggande och ta del av de senaste rönen

En viktig förutsättning för ett bra projektresultat är att alla involverade, både ledare och personal, är och känner sig väl informerade och delaktiga.

Kunskap har också inhämtats från ESF:s processtöd samt andra ESF-projekt

Kunskaper om ESF:s regler och redovisningsrutiner. Arbetet med förprojektet har gett oss lärdomar som väsentligt ökar våra möjligheter att göra ett bra genomförandeprojekt.

Nya kunskaper

Musik- och kulturskolornas personal, särskilt ledarna, har lärt känna varandra och varandras verksamheter och kompetenser bättre inom regionen. Ledarträffarna, både de gemensamma och de länsvisa, har utvecklats kvalitetsmässigt med djupare och mera fokuserade diskussioner. Stort behov finns, både hos ledare och personal, av att träffas och utbyta erfarenheter.

Kunskapen i tillgänglighets- och jämställdhetsfrågor har ökat.

Jämställdhetsintegrering

SWOT

En SWOT-analys gjordes av styrgurppen

SWOT-analys har fått sitt namn efter de engelska orden Strengths, Weaknesses, Opportunities och Threats (styrkor, svagheter, möjligheter och hot).

Att arbeta med SWOT-analys är ett strukturerat sätt att bedöma styrkor, svagheter, möjligheter respektive hot inom en organisation. Metoden kan också användas inom en del av en organisation.

Slutsatser:

Styrkor: Musik- och kulturskolorna är till för alla oavsett förutsättningar, rel. jämn könsfördelning i personal- och elevgrupper, vilja att utveckla jämställdheten

Svagheter: Nedärvd könsfördelning av ämnen och genrer, få könsöverskridande förebilder, inte vana att arbeta med jämställdhetsfrågor

Möjligheter: Regional samverkan ger kraft, utbildning

Hot: Ointresse att förändra, dålig kunskapsbild, mediaförstärkning av den negativa genusbilden, medvetna och omedvetna fördomar

Kartläggningen

4R metoden har använts vid kartläggning. Kartläggning har gjorts dels på personalen och dels av elevernas ämnesval

Kartläggning Jämställdhet Personal

R1 Representation

Hur många kvinnor och hur många män arbetar det på alla 15 Musik- och Kulturskolor?

46% män och 54% kvinnor

R2 Resurser

Hur fördelas organisationens resurser i form av pengar, utrymme och tid mellan kvinnor och män?

Tid	Vi kollade taltid på APT (arbetsplatsträffar) och det var jämt fördelat
Rum	Vi kollade schema läggning och lokalfördelning och fann inga skillnader där
Pengar	Vi jämförde löner och inga skillnader kopplade till kön kunde vi se
Information	Vi frågade personalen om de upplevde att de fick olika information, att informationen gavs på olika vis beroende på kön men så var inte fallet
Fortbildning	Generellt kunde sägas att det inte hade skett så mycket fortbildning på de mindre skolorna och att på de större skolorna så såg fördelningen lika ut mellan könen Det vi dock kunde se att kvinnor oftare tog initiativ till fortbildning

Slutsats: Personalen är antalsmässigt relativt jämt fördelad mellan könen.

Kartläggning Ämnesval Elever

Vi kan först konstatera att fördelningen på elever som väljer ämnet musik är 40% pojkar och 60% flickor

Exempel på instrument som pojkarna väljer:
Slagverk, elbas, elgitarr, valthorn, trombon

Exempel på instrument som flickor väljer:
Sång, blockflöjt, tvärflöjt, violin, piano

Där representationen är övervägande gäller instrumenten Gitarr och dragspel

När det gäller andra ämnen så ser det ut så här:

Teater/drama	pojkar 17% tjejer 83%
Dans	pojkar 6% tjejer 94%
Bild	pojkar 18% tjejer 82%

**Slutsats: Elevernas val av instrument/ämnen visar på vissa skevheter.
Dessa skevheter var redan kända.**

Utbildningar

Processtödjare Dan Humble, (processtöd jämställdhet) träffade alla Musik- och kulturskoleledarna vid den första uppstarten av projektet. En utbildning på 4 timmar som var mycket matnyttig. En gemensam utgångspunkt så ledarna kan förmedla till sin personal vad jämställdhets integrering handlar om nämligen

Jämställdhetsintegrering är en strategi för att åstadkomma ett jämställt och långsiktigt, hållbart samhälle. Det innebär kortfattat att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i alla verksamhetsområden och i alla led av beslutsfattande, planering och utförande av verksamheter.

Projektadministratören deltog också i en endagskonferens med Jämställdhetsintegrering i fokus som ordnades bla av processtöd Jämställdhet.

Tillgänglighet för personer med funktionshinder

Åtgärder inför genomförandeprojekt

Utbildning med processtödjare Barbro Lindgren samtliga ledare skedde vid den första 2-dagarskonferens som blev starten för projektet. Det blev mycket bra för alla ledare att få en gemensam syn och ingång i att jobba med dessa frågor.

Eftersom flera av oss blev så tagna av Barbro's utbildning kände vi att vi måste se till att personalen få ta del av hennes kunskap. Utbildning med processtödjare Barbro Lindgren, ordnades för flera kulturskolors personal.

Lärande samtal och erfarenhetsutbyte i många personalgrupper ute på skolorna genomfördes. Personal med erfarenhet av funktionsnedsättningar har på olika sätt delgett sitt arbetslag sina kunskaper och tipsat om bra arbetsmetoder och bemötande.

Lärande samtal ute på skolorna har resulterat i förändringar av informationsmaterial, anmälningssblanketter, val av undervisnings- och konsertlokaler.

”Funktionsnedsättning – funktionsuppsättning – Boken om hur vi får en kulturskola för alla” från SMoK har köpts in till samtliga inom projektet.

Arbetet med tillgänglighet har gett aha-upptäckter och ny kunskap men även insikter om bristande kunskaper, inspiration till och insikter om att arbeta vidare med tillgänglighetsfrågor.

Programkriterier – lärande miljöer

Arbetsformer

Begreppet lärande avser individens och organisationens förmåga att lära nytt och lära om. Här ingår både att inhämta kunskap och att använda kunskapen för att utveckla sig själv och arbetsplatsen

Alla skolor har bett personalen att fundera på:
Hur ser en Musik- och Kulturskola ut 2015?

En spännande fråga som det finns lika många svar på som deltagare i projektet.

Vi har under projekttiden varit noga med att berätta om möten, utbildningar vi deltagit i för varandra och tagit oss tid att reflektera. Om jag deltar i denna fortbildning hur påverkar den då mig som individ, mig som pedagog och hur påverkar/kan den påverka, den verksamhet som jag arbetar i.

Hjälp inför genomförandeprojekt

Projektet har gett bättre kunskaper om behovet av kompetensförsörjning både inom Musik- och kulturskolornas verksamhetsuppdrag men även vad gäller jämställdhet och tillgänglighet.

Ett informationsmaterial har gjorts för att förankra och informera politiker och ansvariga tjänstemän inom samtliga kommuner om pågående och kommande projekt.

Detta informationsmaterial är i form av en PowerPoint där hela projektet beskrivs och hela presentationen tar ca 15 minuter med en person som berättar till bildspelet.

Uppföljning under projekteringen

Arbetsätt

Vi har använt oss av kartläggningar i form av olika enkäter.

Vi har gjort månadsrapporter där varje musik- och kulturskola har berättat om vad de gjort aktuell månad i form av aktiviteter som tex besvarat enkäter, haft lärande samtal, sett över informationsmaterial, lokaler för elevframträdanden

Dessa rapporter har sedan legat till grund för de rapporter projektledaren och projektadministratören rapporterat till ESF-rådet

Utvärderingar gjordes i slutfas på projektet med alla involverade. Utvärderingen gjordes i enkätform som kunde besvaras i mail eller skrivas ut och göras med hela gruppen samtidigt. Här kommer några exempel på frågor som användes.

Frågor till personal:

71% av all personal har svarat

Har du känt dig väl informerad om projektet?

mycket bra 15,9% ganska bra 55% mindre bra 22,5% dåligt 6,6%

Har projektet påverkat din syn på tillgänglighet?

mycket bra 4% ganska bra 25,8% mindre bra 57% inte alls 13,2%

Även bland personalen har de flesta känt sig bra informerade och delaktiga. Synen på tillgänglighet och jämställdhet har förändrats, tillgängligheten i högre grad. Kunskapen är dock redan god hos många pga tidigare projekt och erfarenheter.

Exempel på frågor till ledare/styrgrupp

13 ledare har svaret på enkäten

Har du fått bra information inom projektet?

mycket bra 8 ganska bra 5 mindre bra 0 inte alls 0

Har projektet satt spår i verksamheten?

mycket bra 3 ganska bra 7 mindre bra 3 inte alls 0

Utvärderingarna med ledare och styrgrupp visar på en mycket positiv syn på arbetet i projektet.

Andra erfarenheter

Positiva erfarenheter

- Tidig planering av ett projekt är viktig och nödvändig så att projektet kan starta med full kraft genast efter startdatum . I den planeringen är det bra om den tänkta styrgruppen och projektadministratör och projektledare ingår.
- Personal och ledare väl involverade är en förutsättning för ett bra resultat.
- En engagerad styrgrupp är A och O
- Bra stöd från ESF:s processtöd gör arbetet enklare
- Erfarenheter och kunskap från andra projekt
- Få nya kunskaper om projekt och projektstyrning

Negativa erfarenheter

- Det tog tid att komma in i ESF:s regelverk och redovisningsregler

Tips

- Var ute i god tid med planering
- Ta hjälp av ESF:s processtöd
- Hämta erfarenheter och kunskap från andra projekt

Kontaktpersoner

Paula Lundgren, projektledare paula.lundgren@skola.sundsvall.se 0703-192494

Maria Tiger, projektadministratör maria.tiger@ange.se 070-6204451